

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Протокол № 1 від 21.08.2024

Голова вченої ради

О. В. Яковлева

ПСИХОЛОГІЯ ТА ЕКОНОМІКА

ВАРІАТИВНА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА

СИЛАБУС

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 051 “Економіка”

за освітньою програмою

“Економіка”

Є.В. Болотіна, 2024 рік

bolotina@kibit.edu.ua

СХВАЛЕНО

Кафедра економіки та підприємництва

Протокол № 1 від 30.08.2024

Зав. каф.

Т.І. Пішеніна

Київ, 2024

Силабус вибіркової освітньої компоненти «Психологія та економіка» для студентів освітньої програми «Економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні і поведінкові науки.

Розробник: Є.В. Болотіна, к. філос. н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва Київського інституту бізнесу та технологій

Силабус затверджений на засіданні кафедри економіки та підприємництва

Протокол № 1 від «30» 08 2024 року

Завідувач кафедри Т.І. Пішеніна

© Є.В. Болотіна, 2024 рік,
© КІБІТ, 2024 рік

1. Анотація курсу

Місце освітньої компоненти «Психологія та економіка» в програмі навчання: дисципліна входить до варіативної частини (за вибором студентів).

Засоби оцінювання - підсумковий залік, який проводиться у формі виконання тестових завдань, теоретичних питань.

Форма навчання	Семестр	Кредити ECTS	Години	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	СРС	Залік
Денна	2	3	90	18	18	54	
Заочна	2	3	90	6	4	80	

Мова навчання: українська.

Пререквізити - "Філософія", "Психологія", "Економіка підприємства".

Пост реквізити - науково-дослідне стажування, підготовка кваліфікаційної роботи та її захист.

2. Мета курсу

Мета навчальної дисципліни - полягає у розкритті взаємозв'язку різних суб'єктів економічних стосунків, а також формування у здобувачів вищої освіти: знань про психологічні особливості особистості економічної діяльності, навичок ефективного психологічного аналізу економічних явищ на різних рівнях соціального життя суспільства (особливості мотивації, поведінкових дій економічних суб'єктів (споживачів, підприємців, управлінців, домогосподарств).

Для досягнення мети були поставлені такі основні *завдання*:

- засвоєння основних категорій психології та економіки;
- розуміння соціально-психологічних процесів, які супроводжують господарську діяльність.
- навчити орієнтуванню в умовах функціонування ринку праці у сучасному суспільстві,
- навчити адекватно оцінювати об'єктивні та суб'єктивні сторони ринку праці;
- формування високого рівня психологічної компетентності фахівців;
- вивчити чинники, що впливають на економічну активність особистості;
- аналізувати уявлення індивідів і груп про економічні явища та економічну поведінку, що базується на відображенні дійсності;
- виявити закономірності економічної поведінки у всіх її формах - від повсякденної господарської діяльності людини до зовнішньої і внутрішньої політики держави.

Предметом вивчення дисципліни є латентні механізми людської психіки, що визначають поведінку особистості і соціальних груп у відповідь на зміни таких економічних чинників як відносини власності, інфляція, умови найму і оплати праці, фінансові кризи, реклама тощо.

При вивченні дисципліни «Психологія та економіка» здобувачі вищої освіти набувають такі *компетентності* (здатність):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

ПРН02. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН06. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Програма навчальної дисципліни «Психологія та економіка» складається з **9 тем.**

3. План лекційних та семінарських занять та завдання до СРС

Основні підручники/посібники цього курсу:

1. Бутко М.П. Економічна психологія : навч. посіб. / За заг. ред. М.П. Бутка М.П. / М.П. Бутко, А.П. Неживенко, Т.В. Пена. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с.
2. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с.
3. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с.
4. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Професіонал, 2016. 457с.
5. Лозинський О. Економічна психологія : навч. посіб. / О. Лозинський. 2-е вид., доп. Львів : Сполом, 2018. 206 с.
6. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с.
7. Соціальна психологія бідності : монографія / [Т.І. Белавіна та ін.]; за ред. В.О. Васютинського; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціал. та політ. психології. Київ : Міленіум, 2016. 293 с.
8. Студінський В.А. Економічна поведінка в трансформаційній економіці: курс лекцій / В.А. Студінський. Київ : Фенікс, 2010. 263 с.
9. Ходаківський Є.І. Економічна психологія / Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. Київ : Центр навчальної літератури. 2014. 320 с.

Тема заняття (питання на лекцію)	Питання на семінарські заняття	Література
Тема 1. Взаємозв'язок психології та економіки. Структура дисципліни. Економічна поведінка 1.Об'єкт, предмет та методи економічної психології. 2.Історія виникнення та розвитку економічної психології. 3.Економічна психологія в системі наук. 4.Економічна поведінка прийняття рішень.	1.Об'єкт, предмет та методи економічної психології. 2.Історія виникнення та розвитку економічної психології. 3.Економічна психологія в системі наук. 4.Економічна поведінка прийняття рішень.	1. Бутко М.П. Економічна психологія : навч. посіб. / За заг. ред. М.П. Бутка М.П. / М.П. Бутко, А.П. Неживенко, Т.В. Пена. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с. 2. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с. 3. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с.

<p>Тема 2. Взаємозв'язок психології та економіки в процесі соціалізації</p> <p>1. Види та етапи економічної соціалізації на різних вікових етапах розвитку. Економічна соціалізація та десоціалізація дорослих. 2. Види та специфіка економічної адаптації. 3. Економічне самовизначення: структура, основні компоненти, чинники.</p> <p>4. Успіх соціалізації.</p>	<p>1. Види та етапи економічної соціалізації на різних вікових етапах розвитку. Економічна соціалізація та десоціалізація дорослих. 2. Види та специфіка економічної адаптації. 3. Економічне самовизначення: структура, основні компоненти, чинники.</p> <p>4. Успіх соціалізації.</p>	<p>1. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Професіонал, 2016. 457с.</p> <p>2. Лозинський О. Економічна психологія : навч. посіб. / О. Лозинський. 2-е вид., доп. Львів : Сполом, 2018. 206 с.</p> <p>3. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с.</p>
<p>Тема 3. Економічна психологія грошей</p> <p>1. Психологія діяльності сприйняття грошей.</p> <p>2. Типи й акцентуації особистості в контексті використання грошей.</p> <p>3. Ставлення до грошей у різних соціальних групах населення.</p> <p>4. Установки щодо грошей та їх символізм. Експерименти з видами грошей. Пластикові картки.</p>	<p>1. Психологія діяльності сприйняття грошей.</p> <p>2. Типи й акцентуації особистості в контексті використання грошей.</p> <p>3. Ставлення до грошей у різних соціальних групах населення.</p> <p>4. Установки щодо грошей та їх символізм. Експерименти з видами грошей. Пластикові картки.</p>	<p>1. Соціальна психологія бідності : монографія / [Т.І. Белавіна та ін.]; за ред. В.О. Васютинського; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціал. та політ. психології. Київ : Міленіум, 2016. 293 с.</p> <p>2. Студінський В.А. Економічна поведінка в трансформаційній економіці: курс лекцій / В.А. Студінський. Київ : Фенікс, 2010. 263 с.</p> <p>3. Ходаківський Є.І. Економічна психологія / Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. Київ : Центр навчальної літератури. 2014. 320 с.</p>
<p>Тема 4. Економічна психологія споживання</p> <p>1. Вплив середовища та культури на поведінку споживача.</p> <p>2. Фактори споживацького відбору.</p> <p>3. Типові ефекти споживацької поведінки.</p> <p>4. Моделі вибіркової поведінки споживача.</p> <p>5. Імпульсивні покупки.</p> <p>6. Я – концепція споживання.</p> <p>7. Особливості онлайн-шопінгу.</p>	<p>1. Вплив середовища та культури на поведінку споживача.</p> <p>2. Фактори споживацького вибору.</p> <p>3. Типові ефекти споживацької поведінки.</p> <p>4. Моделі вибіркової поведінки споживача.</p> <p>5. Імпульсивні покупки.</p> <p>6. Я – концепція споживання.</p> <p>1. 7. Психологія використання маркетплейсів.</p>	<p>1. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с.</p> <p>2. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Професіонал, 2016. 457с.</p> <p>3. Лозинський О. Економічна психологія : навч. посіб. / О. Лозинський. 2-е вид., доп. Львів : Сполом, 2018. 206 с.</p> <p>4. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с.</p>
<p>Тема 5. Економічна психологія реклами</p> <p>1. Психологічні основи впливу рекламної комунікації.</p> <p>2. Моделі впливу реклами.</p> <p>3. Моделі і вимірювання впливу реклами.</p> <p>4. Реклама як психологічний вплив.</p>	<p>1. Психологічні основи впливу рекламної комунікації.</p> <p>2. Моделі впливу реклами.</p> <p>3. Моделі і вимірювання впливу реклами.</p> <p>4. Реклама як психологічний вплив.</p> <p>5. Реклама, що сприяє продажу-споживанню.</p>	<p>1. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с.</p> <p>2. Соціальна психологія бідності : монографія / [Т.І. Белавіна та ін.]; за ред. В.О. Васютинського; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціал. та політ. психології. Київ : Міленіум, 2016. 293 с.</p>

5.Реклама, що сприяє продажу-споживанню.		3. Студінський В.А. Економічна поведінка в трансформаційній економіці: курс лекцій / В.А. Студінський. Київ : Фенікс, 2010. 263 с.
Тема 6. Економічна психологія бідності та багатства 1.Предмети першої необхідності і предмети розкоші. 2.Мотиви придбання розкоші. Характеристики люксових брендів. 3.Визначення та теорії бідності. 4.Психологічні аспекти бідності. 5.Установки щодо бідності. Психологічні аспекти бідності. 6.Установки щодо багатих людей.	1.Предмети першої необхідності і предмети розкоші. 2.Мотиви придбання розкоші. 3.Визначення та теорії бідності. 4.Психологічні аспекти бідності. 5.Установки щодо бідності. Психологічні аспекти бідності. 6.Установки щодо багатих людей.	1. Бутко М.П. Економічна психологія : навч. посіб. / За заг. ред. М.П. Бутка М.П. / М.П. Бутко, А.П. Неживенко, Т.В. Пена. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с. 2. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с. 3. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с.
Тема 7. Економічна психологія трудової мотивації та безробіття 1.Мотивація вибору професійної діяльності. 2.Основні мотиви ефективної праці (економічні, соціальні, психологічні, організаційно-адміністративні). 3.Роль економічної психології при удосконаленні системи управління господарчою організацією. 4.Психологія безробіття. 5.Соціально-психологічні характеристики безробітного. 6.Етапи емоційного стресу від втрати роботи. 7.Психофізіологічний аспект безробіття: вплив на стан здоров'я людини.	1.Мотивація вибору професійної діяльності. 2.Основні мотиви ефективної праці (економічні, соціальні, психологічні, організаційно-адміністративні). 3.Роль економічної психології при удосконаленні системи управління господарчою організацією. 4.Психологія безробіття. 5.Соціально-психологічні характеристики безробітного. 6.Етапи емоційного стресу від втрати роботи. 7.Психофізіологічний аспект безробіття: вплив на стан здоров'я людини.	1. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с. 2. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с. 3. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Професіонал, 2016. 457с. 4. Лозинський О. Економічна психологія : навч. посіб. / О. Лозинський. 2-е вид., доп. Львів : Сполом, 2018. 206 с.
Тема 8. Економічна психологія підприємницької діяльності 1.Психологічні передумови підприємництва. 2.Етика та ідеологія підприємництва. 3.Мотивація підприємців. 4.Психологічний портрет підприємця. 5.Сплата податків та моделі несплати податків. 6.Способи зниження частоти несплати податків.	1.Мотивація вибору професійної діяльності. 2.Основні мотиви ефективної праці (економічні, соціальні, психологічні, організаційно-адміністративні). 3.Роль економічної психології при удосконаленні системи управління господарчою організацією. 4.Психологія безробіття. 5.Соціально-психологічні характеристики безробітного.	1. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с. 2. Соціальна психологія бідності : монографія / [Т.І. Белавіна та ін.]; за ред. В.О. Васютинського; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціал. та політ. психології. Київ : Міленіум, 2016. 293 с.

	<p>6.Етапи емоційного стресу від втрати роботи. 7.Психофізіологічний аспект безробіття: вплив на стан здоров'я людини.</p>	<p>3. Студінський В.А. Економічна поведінка в трансформаційній економіці: курс лекцій / В.А. Студінський. Київ : Фенікс, 2010. 263 с. 4. Ходаківський Є.І. Економічна психологія / Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. Київ : Центр навчальної літератури. 2014. 320 с.</p>
<p>Тема 9. Взаємозв'язок психології та економіки в процесі формування іміджу організації 1.Сучасне завдання, сутність, принципи зв'язків з громадськістю. 2.Моделі PR. 3.Суть поняття «імідж організації». 4.Образ організації у свідомості людини. 5.Структура та принципи формування образу організації. 6.Підвищення привабливості організації (самопрезентація, репутація організації, брендинг).</p>	<p>1.Сучасне завдання, сутність, принципи зв'язків з громадськістю. 2.Моделі PR. 3.Суть поняття «імідж організації». 4.Образ організації у свідомості людини. 5.Структура та принципи формування образу організації. 6.Підвищення привабливості організації (самопрезентація, репутація організації, брендинг).</p>	<p>1. Бутко М.П. Економічна психологія : навч. посіб. / За заг. ред. М.П. Бутка М.П. / М.П. Бутко, А.П. Неживенко, Т.В. Пена. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с. 2. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с. 3. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с. 4. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Професіонал, 2016. 457с.</p>
<p>Залік (підсумковий контроль)</p>		

Практичні завдання для СРС заочної форми

Тема	Практичні завдання	Література
<p>Тема 1. Взаємозв'язок психології та економіки. Структура дисципліни. Економічна поведінка 1.Об'єкт, предмет та методи економічної психології. 2.Історія виникнення та розвитку економічної психології. 3.4.Економічна психологія в системі наук. Економічна поведінка прийняття рішень</p>	<p>2. Дати характеристику періодам становлення економічної психології як науки. 3. Визначити основні методи досліджень в економіці та психології. 4. Визначити дослідження макро- та мікроекономічної психології. 5. Проаналізувати основні проблеми економічної психології на сучасному етапі розвитку суспільства. 6. Розгляньте основні психологічні аспекти ставлення до грошей. 7. Охарактеризуйте основні принципи економічної психології.</p>	<p>1. Бутко М.П. Економічна психологія : навч. посіб. / За заг. ред. М.П. Бутка М.П. / М.П. Бутко, А.П. Неживенко, Т.В. Пена. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с. 2. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України. Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с. 3. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с.</p>
<p>Тема 2. Взаємозв'язок психології та економіки в процесі соціалізації 1.Види та етапи економічної соціалізації на різних вікових етапах розвитку. Економічна соціалізація та десоціалізація дорослих. 2.Види та специфіка економічної адаптації. 3.Економічне самовизначення: структура, основні компоненти, чинники. 4.Успіх соціалізації.</p>	<p>1. Охарактеризувати явище економічної адаптації 2. Дати характеристику видам і типам економічної адаптації. 3. Проаналізувати проблеми економічної соціалізації та десоціалізації дорослих. 4. Виділіть основні компоненти та чинники економічного самовизначення. 5. Можливості адекватної оцінки себе на ринку праці. 6. Проаналізуйте різницю економічної соціалізації чоловіків та жінок.</p>	<p>1. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ :Професіонал, 2016. 457с. 2. Лозинський О. Економічна психологія : навч. посіб. / О. Лозинський. 2-е вид., доп. Львів : Сполом, 2018. 206 с. 3. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с.</p>
<p>Тема 3. Економічна психологія грошей 1.Психологія діяльності сприйняття грошей. 2.Типи й акцентуації особистості в контексті використання грошей. 3.Ставлення до грошей у різних соціальних групах населення. 4.Установки щодо грошей та їх символізм. 5.Експерименти з видами грошей. Пластикові картки.</p>	<p>1. Який вплив грошей на формування особистості. 2.Етапи формування ставлення до грошей. 3.Вплив вольових якостей на ставлення до грошей, взаємозв'язок самооцінки з грошовою поведінкою. 4.Грошові типи особистості.</p>	<p>1. Соціальна психологія бідності : монографія / [Т.І. Белавіна та ін.]; за ред. В.О. Васютинського; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціал. та політ. психології. Київ : Міленіум, 2016. 293 с. 2. Студінський В.А. Економічна поведінка в трансформаційній економіці: курс лекцій / В.А. Студінський. Київ : Фенікс, 2010. 263 с. 3. Ходаківський Є.І. Економічна психологія / Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. Київ : Центр навчальної літератури. 2014. 320 с.</p>

5. Стимули збільшення заробітку – економічні і психологічні. Види і причини грошової патології.

6. Гемблінг як варіант патологічної грошової поведінки. 7. Емоційна основа грошової патології: безпека, влада, любов, свобода.

Тема 4. Економічна психологія споживання

1. Вплив середовища та культури на поведінку споживача.
2. Фактори споживацького відбору.
3. Типові ефекти споживацької поведінки.
4. Моделі вибіркової поведінки споживача.
5. Імпульсивні покупки.
6. Я – концепція споживання.
7. Особливості онлайн-шопінгу.

1. Назвіть основні інструменти підвищення інтересу споживача до продукту виробництва.
2. Які критерії класифікації споживачів товару?
3. Назвіть основні фактори споживацького відбору.
4. Основні тенденції формування державної конкурентної політики, як цілісного напрямку економічної політики.
5. Наведіть приклади вибіркової поведінки споживача.

1. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Поряка. Х. : НФаУ, 2011. 132 с.
2. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Професіонал, 2016. 457 с.
3. Лозинський О. Економічна психологія : навч. посіб. / О. Лозинський. 2-е вид., доп. Львів : Сполом, 2018. 206 с.
4. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с.

Тема 5. Економічна психологія реклами

1. Психологічні основи впливу рекламної комунікації.
2. Моделі впливу реклами.
3. Моделі і вимірювання впливу реклами.
4. Реклама як психологічний вплив.
5. Реклама, що сприяє продажу-споживанню.

1. Традиційні та нетрадиційні погляди на сутність реклами, види реклами.
2. Моделі психіки людини та їх використання при створенні реклами.
3. Особливості впливу реклами на споживача.
4. Використання образу-носія в рекламі.

1. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с.
2. Соціальна психологія бідності : монографія / [Т.І. Белавіна та ін.]; за ред. В.О. Васютинського; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціал. та політ. психології. Київ : Міленіум, 2016. 293 с.
3. Студінський В.А. Економічна поведінка в трансформаційній економіці: курс лекцій / В.А. Студінський. Київ : Фенікс, 2010. 263 с.

Тема 6. Економічна психологія бідності та багатства

1. Предмети першої необхідності і предмети розкоші.
2. Мотиви придбання розкоші.
3. Характеристики люксових брендів.

1. Охарактеризуйте поняття «багатство».
2. Охарактеризуйте поняття «бідність».
3. Визначити економічну ідентичність багатих і бідних.
4. Розкрити моделі поведінки багатих і бідних.

1. Бутко М.П. Економічна психологія : навч. посіб. / За заг. ред. М.П. Бутка М.П. / М.П. Бутко, А.П. Неживенко, Т.В. Пена. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с.

3. Визначення та теорії бідності.
4. Психологічні аспекти бідності.
5. Установки щодо бідності. Психологічні аспекти бідності.
6. Установки щодо багатих людей.

5. *Визначити причини, що генерують бідність.*
6. *Як правильно витратити гроші?*

2. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України. Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с.

3. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с.

Тема 7. Економічна психологія трудової мотивації та безробіття

1. Мотивація вибору професійної діяльності.
2. Основні мотиви ефективної праці (економічні, соціальні, організаційно-адміністративні).
3. Роль економічної психології при удосконаленні системи управління господарчою організацією.
4. Психологія безробіття.
5. Соціально-психологічні характеристики безробітного.
6. Етапи емоційного стресу від втрати роботи.
7. Психофізіологічний аспект безробіття: вплив на стан здоров'я людини.

1. *Визначте та проаналізуйте поняття «ринок праці».*
2. *Охарактеризуйте елементи ринку праці.*
3. *Проаналізуйте ринки праці з різними соціокультурними регуляторами поведінки.*
4. *Який вплив здійснюють соціокультурні чинники на психологію стосунків в триаді: працівник, працедавець, держава.*
5. *Визначте структуру зайнятості та трудовий потенціал праці.*
6. *Охарактеризуйте види безробіття.*
7. *Визначте характеристики психоемоційного стану безробітних.*

1. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України. Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с.

2. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с.

3. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Професіонал, 2016. 457с.

4. Лозинський О. Економічна психологія : навч. посіб. / О. Лозинський. 2-е вид., доп. Львів : Сполом, 2018. 206 с.

Тема 8. Економічна психологія підприємницької діяльності

1. Психологічні передумови підприємництва.
2. Етика та ідеологія підприємництва.
3. Мотивація підприємців.
4. Психологічний портрет підприємця.
5. Сплата податків та моделі несплати податків.
6. Способи зниження частоти несплати податків.

1. *Проаналізуйте психологічний портрет підприємця.*
2. *Визначте та охарактеризуйте стилі керівництва.*
3. *Проаналізуйте психологічні моделі підприємництва.*
4. *Проведіть порівняльний аналіз: підприємець і менеджер – подібність і відмінність.*
5. *Розкрийте психологічні аспекти етики бізнесу.*
6. *Визначте та охарактеризуйте моральні проблеми у міжнародному бізнесі.*
7. *Баланс довіри та недовіри у ділових стосунках.*

1. Нікітіна О.П. Психологія грошей: особистісно-віковий аспект / О.П. Нікітіна, Т.Б. Хомуленко; Укр. інж.-пед. акад., Харків. нац. пед. Ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 233 с.

2. Соціальна психологія бідності : монографія / [Т.І. Белавіна та ін.]; за ред. В.О. Васютинського; Нац. акад. пед. наук України. Ін-т соціал. та політ. психології. Київ : Міленіум, 2016. 293 с.

3. Студінський В.А. Економічна поведінка в трансформаційній економіці: курс лекцій / В.А. Студінський. Київ : Фенікс, 2010. 263 с.

4. Ходаківський Є.І. Економічна психологія / Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. Київ : Центр навчальної літератури. 2014. 320 с.

<p>Тема 9. Взаємозв'язок психології та економіки в процесі формування іміджу організації</p> <p>1.Сучасне завдання, сутність, принципи зв'язків з громадськістю.</p> <p>2.Моделі PR.</p> <p>3.Суть поняття «імідж організації».</p> <p>4.Образ організації у свідомості людини.</p> <p>5.Структура та принципи формування образу організації.</p> <p>6.Підвищення привабливості організації (самопрезентація, репутація організації, брендинг)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Категорія діяльності у психології. 2. Складові діяльності як умови її здійснення (потреба-мотив, предмет, умови, знаряддя, процес, результат діяльності). 3. Сторони діяльності особистості в організації (емоційно-мотиваційна, змістова, операційна, організаційна). 4. Екстеріоризація та інтеріоризація як основні процеси діяльності людини. 5. Провідний тип діяльності особистості. 6. Категорія спілкування у психології. 7. Поняття про привабливості організації (самопрезентація, репутація організації, брендинг). 8. Основні стилі та рівні спілкування. 9. Невербальні засоби спілкування (візуальні, аудіальні, тактильні, ольфакторні). 10. Бар'єри у спілкуванні та їх подолання. 11. Вплив психології спілкування на імідж організації. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бутко М.П. Економічна психологія : навч. посіб. / За заг. ред. М.П. Бутка М.П. / М.П. Бутко, А.П. Неживенко, Т.В. Пена. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с. 2. Іващенко М. В. Економічна поведінка як чинник інституціональних перетворень : монографія / М.В. Іващенко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Київ : УБС НБУ, 2012. 211 с. 3. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пдяка Х. : НФаУ, 2011. 132 с. 4. Ложкін Г.В. Економічна психологія: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, В.Л. Комаровська. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Професіонал, 2016. 457с.
---	--	--

4. Засоби діагностики результатів навчання

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Охарактеризуйте економіку та психологію як науки, їх роль і місце в системі наук про людину.
2. Визначте предмет, об'єкт та задачі економічної психології.
3. Проаналізуйте еволюцію економіко-психологічних ідей в історії розвитку людства.
4. Чим викликана необхідність появи економічної психології?
5. Визначте та охарактеризуйте найпоширеніші методи економічної психології.
6. Охарактеризуйте методологічні принципи сучасного етапу розвитку економічної психології ви знаєте?
7. Визначте та охарактеризуйте етапи розвитку економічної психології.
8. Розкрийте суть моделі «економічної людини».
9. Визначте, які аспекти прийняття рішень досліджує економічна психологія.
10. Проаналізуйте та визначте, що таке економічна поведінка, її раціональність та ірраціональність.
11. Визначте чинники економічної поведінки людини.
12. Визначте та проаналізуйте види помилок, що припускаються при оцінці ймовірності.
13. Охарактеризуйте вплив психологічних затрат на прийняття економічного рішення.
14. Визначте основні види економічних емоцій.
15. Охарактеризуйте основні види економічних мотивів.
16. Закон Йеркса-Додсона, в чому його сутність?
17. Назвіть і охарактеризуйте основні стадії прийняття рішення.
18. Визначте, на чому заснована теорія ризиків Д. Канемай і А. Тверські.
19. Охарактеризуйте дію «ефекту формулювань».
20. Визначте, що являють собою рамки прийняття рішень.
21. Назвіть і охарактеризуйте основні структурні компоненти економічної свідомості.
22. Визначте, що таке економічний інтерес. Види економічних інтересів.
23. Охарактеризуйте механізм функціонування економічної свідомості.
24. Розкрийте економіко-психологічний аспект розгляду інтелектуальної власності.
25. Визначте та обґрунтуйте способи ефективного управління персоналом фірми в сучасних умовах?
26. Назвіть та проаналізуйте, які особливості «грошової» поведінки найчастіше виявляються у людей із заниженою самооцінкою.
27. Визначте основні причини боргів.
28. Визначте та охарактеризуйте основні симптоми грошової патології.

Поясніть причини виникнення.

29. Як ви вважаєте, які психологічні якості відрізняють людей бідних від людей забезпечених?

30. Назвіть психологічні передумови розвитку підприємництва.

31. Охарактеризуйте теорію підприємництва Й. Шумпетера

32. Групова відповідальність у підприємницькій діяльності.

33. Особливості ділового спілкування.

34. Психологічні бар'єри спілкування.

35. Механізми психологічного впливу в процесі спілкування.

36. Етнопсихологічні особливості учасників ділової взаємодії.

37. Характеристика основних стилів керівництва.

38. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень у бізнесі.

39. Конфлікти в організації.

40. Типологія конфліктів.

41. Динаміка протікання конфліктів.

42. Способи врегулювання конфліктів.

43. Методи вирішення групових завдань у підприємницькій діяльності.

44. Реклама як засіб реалізації та збуту продукції.

45. Психологічний вплив реклами на споживачів.

5. Оцінювання

Правила набору балів – протягом курсу студент може набрати 100 балів, з яких до 60 балів набирається за рахунок виконання самостійних завдань та виступів на заняттях, і до 40 балів – на підсумковому контролі.

Студенти допускаються до підсумкового контролю за умов набору протягом семестру не менше 35 балів. Якщо студент набрав більше 90 балів, то за рішенням кафедри він може бути звільнений від заліку.

Теми	Максимальна оцінка на семінарському занятті для ДФН	Максимальна оцінка за СРС для ДФН	Максимальна оцінка на семінарському занятті для ЗФН	Максимальна оцінка за СРС для ЗФН
1	2	5	10	5
2	2	5		5
3	2	5		5
4	3	5		5
5	2	5	10	5
6	3	5		5
7	2	5		5
8	2	2,5		2,5
9	2	2,5	4,5	2,5
Залік	40		40	

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
82-89	добре	B	вище середнього рівня
75-81		C	загалом хороша робота
67-74		D	непогано
60-66	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Політика курсу

1. Завдання на самостійну роботу студентів, як індивідуальні, так і загальні, мають бути здані у вказаний час: на відповідному семінарському занятті чи у зазначений термін в Гугл-класі «Психологія та економіка». В разі

несвоєчасного виконання завдання на автора (групу авторів) накладається штраф балів залежно від строку запізнення.

2. Під час дискусії та під час представлення групових робіт участь у ній обов'язкова для всіх членів групи. Необхідно вміти не лише виконати поставлене завдання, а й обґрунтувати його, пояснити особливості та висновки. Окрім того, участь у дискусії беруть як викладач, так і інші студенти академічної групи.
3. Самостійна домашня робота є обов'язковою для всіх студентів. Студенти виконують її в об'ємі, необхідному для набрання достатньої кількості балів.
4. Студентам рекомендується вести зошит з підготовки до занять, у який заносяться основні позиції лекційного заняття та представлено конспекти рекомендованих першоджерел з тем, питань, що виносяться на семінарські заняття. Представлений у зошиті матеріал має бути чітко структурований відповідно до питань, які розглядаються на семінарі.
5. Поведінка на заняттях регламентується загальними правилами поведінки в учбових закладах та соціальними нормами взаємодії (не дозволяється застосовувати нецензурну лексику, перебивати викладача та одногрупників, самостійно без дозволу пересуватися по аудиторії, розмовляти під час занять по мобільному телефону або спілкуватися в соцмережах).
6. Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри економіки та підприємництва, який безпосередньо проводить заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: dekanat@kibit.edu.ua